

liggende Lovforslag vilde være til Tab eller til Binding for Communerne eller for Statskassen, saa maa det vistnok ikke oversees, at der ved dette Udkast jo egentlig slet ikke er tilfjet Andet end at gjøre det muligt for Communerne at kunne følge med, naar Udgifterne stige, i hvilket Diemed man da har sat et høiere Maximum. Det er Formaålet, det er det, Udkastet ogsaa efter sin Overskrift gaaer ud paa. Vilde man nu tage det ligefrem efter Bogstaven i Lovforslaget, saaledes at Staten skal deeltage i Eigningen, forsaavidt behøves til Dækning af de Skolefondene paa hvilende Pensioner og Alderstillaag, saa vilde Følgen deraf formeentlig blive den, at der slet ikke vilde behøves nogen forhøiet Eigning til Skolefondene, saalænge de da ikke paatog sig betydelige extraordinaire Udgifter. Vil Statskassen, foruden at yde de 50,000 Rd., endvidere deeltage i det fulde Alderstillaag og Pensionsbeløb, uden deraf først at trække det, som den allerede har ydet, saa vil Følgen deraf for de allerfleste Communes Vedkommende rimeligviis blive, at vi slet ikke behøve at forhøie Maximum; men det har jo ikke været Meningen med Loven. Forøvrigt er det meget vanskeligt at indlade sig i nogen Detailbeparelse af de Beregningspørgsmaal, der kunde stilles, fordi Beparelser kan være een iaar og en anden til næste Aar, idet Forholdet mellem samtlige Udgifter og Alderstillaagene ganske afhænger af, hvilken Udgift en Commune maatte optage til en enkelt Post, hvilket jo saagodtsom alene berører paa Communes Ekst, især naar dette Lovudkast bliver vedtaget. Jeg maa altsaa fastholde, at den Beregningsmaade, som Udvalget har brugt, efter min Formening er ubetinget rigtig; dersom man ikke vil beregne Tilskudet paa denne Maade, vil selve Lovudkastet i Virkeligheden neppe faae nogen Betydning. — Naar jeg nu følger den allerede talte videre i de af ham anstillede Betragtninger, saa kunde man ganske vist anstille ganske andre Betragtninger over Statskassens Forhold til Skolefondene, Betragtninger, som vi imidlertid slet ikke have kunnet lægge til Grund, fordi Udvalget slet ikke har havt eller troet at burde tiltage sig den Opgave at revidere Skoleloven af 8de Marts 1856. Det har oftere

været Tilfældet ved Lovudkasts Behandling her i Thinget, at de ere fremkomne fra Udvalgene som heelt nye Love; det er maaffee meget vanskeligt for et Udvalg at modstaae den Fristelse, der kan være til, naar man skal rette ved en Lov i et enkelt Punkt, da at gaae videre og tillige optage det, som ogsaa kunde synes at trænge til Rettelse, men det har været erkjendt og er, troer jeg, blevet udtalt her i Thinget, at det er en betænkkelig Bet at komme ind paa. Der er jo ved dette Lovudkast egentlig slet ikke Tale om at rette paa Skoleloven, men kun om at gjøre det muligt at afholde Skoleudgifterne. Havde der derimod været Tale om at rette paa Skoleloven, og skulde vi navnlig have gjort det paa Udgiftssiden, saa troer jeg ikke, at vi kunde være blevne staaende ved litra c i § 7, saa maatte vi navnlig henvende os til litra a. Vi maatte i saa Fald see tilbage til Motiverne til Loven af 8de Marts 1856, og saa maatte vi blive opmærksomme paa, at man dengang gjorde en Calculé, hvorefter man troede at kunne gaae ud fra, at Pensionerne vilde beløbe sig til 50,000 Rd., hvilke man saa slog fast som Statskassens Bidrag, men at denne samme Pensionsbyrde nu er ikke 50,000 Rd., men 154,000 Rd. for samtlige Amter. Det er Forholdet, og naar der bliver Spørgsmaal om Statskassens Bidrag, om Hjælp til Communerne fra Statskassen, saa har altsaa den Forhøielse af Maximum, som der her er Tale om, saa godt som Intet at betyde. Her ved Skoleloven ere vi komne ind paa en Udskrivning saa at sige Skilling for Skilling, og det Hele, som der her ved dette Lovforslag er Tale om, er 4 Sk. meer eller mindre; men hvor lidt det i grunden har at betyde for Amtcommunen, — og det er jo fra denne, at Skolefondsindeægterne ved Paaligning komme — det kunne vi see af Vandecommunalloven; thi naar vi til Amtsfonden skulle udskrive et Beløb, og det bliver f. Ex. 3 Sk. over 1 Rd., saa maa vi ikke blive staaende ved det, men skulle udskrive 16 Sk.; man vil ikke have disse Smaaafroer ved Statteberegningen, og derfor har man sagt, at der ikke maa udskrives en mindre Sum end 8 Sk. halvaarlig. Det er altsaa ikke Summens Størrelse, der